Milí žáci,

po odpočinkové nauce o slovech nás čeká ještě doplněk a vedlejší věta doplňková, což není úplně jednoduchá záležitost. Ale Vy to jistě hravě zvládnete. ☺

Tak s chutí do toho a půl je hotovo.☺

Nejprve se podívej na video věnované doplňku:

https://www.youtube.com/watch?v=llfQhPzWYAE

Zapiš si do teorie:

DOPLNĚK

Postavení ve větě:

- **Závisí na slovese** (většinou přísudku), **ale zároveň se vztahuje ke jménu** (většinou podmětu nebo předmětu).
- Ptáme se na něj otázkami: **JAK? JAKÝ? ZA KOHO? KÝM**?
- Např. stál ***překvapen***, cítil se ***šťasten***, odešel ***sám***.

Pomůcky pro rozpoznání:

- Bývá často umístěn **na konci věty.**
- Slova ***sám*** **a** ***rád*** jsou **většinou doplněk.**

Slovní druh:

Doplněk může být vyjádřen:

a) Podstatným jménem

Michal ukázal tatínka **Petrovi**.

b) Přídavným jménem

Plavec plaval **překvapen**.

c) Zájmenem

Mirek to zařídil **sám**.

d) Číslovkou

Olympijský vítěz je vždy **první**.

e) Příslovcem

Silnice **domů** byla rozbitá.

g) Infinitivem slovesa

Neviděl ji **plakat**.

☺ Pozor na větný slovosled! *Udivená děvčata stanula.* (Slovo **udivená** je **přívlastek**, jelikož rozvíjí podstatné jméno.) *Děvčata stála udivena*. (Slovo **udivena** je **doplněk**, jelikož rozvíjí dva členy - v tomto případě podmět a přísudek.)

ÚKOL 1: Věty napiš do cvičného sešitu, vyznač v nich doplňky.

Z výprav_ na Mount _verest se horolezci vrátil_ živ_ a zdráv_. Bratři přišl_ ze škol_ vyhladověl_. Děti běhal_ v trávě bos_. Na výsledky závodů jsme všichni zvědavi (jde o přísudek). Holky dnes půjdou do školy sam_. Z koncertu jsme přišli unaven_.

ÚKOL 2: Rozliš přísudky jmenné se sponou a doplňky.

Vzor: Díky zdravému životnímu stylu ***jsem zdráv***. – přísudek jmenný se sponou

Díky zdravému životnímu stylu se cítím ***zdráv***. - doplněk

Tatínka jmenovali ředitelem firmy. Tatínek se stal ředitelem firmy. Dítě volalo maminku uplakané. Dítě bylo uplakané. Sestra se stala vítězkou. Sestra byla vyhlášena jako vítězka. Jan byl překvapený. Jan vypadal překvapený. Stal se uznávaným lékařem. Známe ho jako uznávaného lékaře.

Podívej se na další video – věta vedlejší doplňková:

https://www.youtube.com/watch?v=g4xF_tw3VYk

Zapiš si do teorie:

VV DOPLŇKOVÁ

►V řídící větě bývá sloveso **smyslového vnímání** (*vidět, slyšet, spatřit, sledovat, pozorovat, zahlédnout, cítit, vnímat apod.*)

►Často bývá připojena spojkami *jak, jako, kterak*.

►Pozor na rozdíl mezi větou doplňkovou a předmětnou:

VV doplňková

- pokud je podstatné jméno ve VH (předmětem), např. Slyšeli jsme **slavíka**, jak venku zpívá.

- dvojí vazba (slovesa na doplněk + podstatného jména na doplněk)

X

VV předmětná

- pokud je podstatné jméno ve VV (podmětem), např. Slyšeli jsme, jak **slavík** venku zpívá.)

ÚKOL 3: Věty přepiš do cvičného sešitu a rozhodni, zda se jedná o větu předmětnou, nebo doplňkovou.

Sledovali, jak kočka číhá na myš. Sledovali kočku, jak číhá na myš. Už z dálky viděl Evu, jak mává. Už z dálky viděl, jak Eva mává. Spatřil jsem ho, jak vchází do kina. Spatřil jsem, jak vchází do kina. Viděli jsme, jak Tomáš Klus zpívá v Lucerně. Viděli jsme Tomáše Kluse, jak zpívá v Lucerně.

ÚKOL 4: a) Vyhledej a vypiš do cvičného sešitu všechna souvětí s větou doplňkovou.

b) Ústně urči druh ostatních VV. (Ústně neznamená dobrovolně!)

Teta slyšela sousedy, jak si o nás povídají. Teta slyšela sousedy, kteří si o nás povídali. Teta slyšela, jak si o nás sousedé povídají. Teta slyšela sousedy, když si o nás povídali. Teta slyšela sousedy, přestože si o nás povídali jen tiše. V té chvíli mi připadal Ota, jako by byl z jiného světa. V té chvíli Ota byl, jako by přišel z jiného světa. V té chvíli se mi zdálo, že Ota přichází z jiného světa.

Řešení:

ÚKOL 1:

Z výpravy na Mount Everest se horolezci vrátili **živi a zdrávi**. Bratři přišli ze školy **vyhladovělí**. Děti běhaly v trávě **bosy**. Na výsledky závodů jsme všichni zvědavi (jde o přísudek). Holky dnes půjdou do školy **samy**. Z koncertu jsme přišli **unaveni**.

ÚKOL 2:

Tatínka jmenovali ***ředitelem*** (doplněk) firmy. Tatínek se stal ředitelem (přísudek jmenný se sponou) firmy. Dítě volalo maminku ***uplakané*** (doplněk). Dítě ***bylo uplakané*** (přísudek jmenný se sponou). Sestra se stala vítězkou (přísudek jmenný se sponou). Sestra byla vyhlášena jako ***vítězka*** (doplněk). Jan byl překvapený (přísudek jmenný se sponou). Jan vypadal ***překvapený*** (doplněk). Stal se uznávaným lékařem (přísudek jmenný se sponou). Známe ho jako uznávaného ***lékaře*** (doplněk).

ÚKOL 3:

Sledovali, jak kočka číhá na myš. (vv předmětná); Sledovali kočku, jak číhá na myš. (vv doplňková); Už z dálky viděl Evu, jak mává. (vv doplňková); Už z dálky viděl, jak Eva mává. (vv předmětná); Spatřil jsem ho, jak vchází do kina. (vv doplňková); Spatřil jsem, jak vchází do kina. (vv předmětná); Viděli jsme, jak Tomáš Klus zpívá v Lucerně. (vv předmětná); Viděli jsme Tomáše Kluse, jak zpívá v Lucerně. (vv doplňková)

ÚKOL 4:

a) Teta slyšela sousedy, jak si o nás povídají. (vv doplňková); V té chvíli mi připadal Ota, jako by byl z jiného světa. (vv doplňková);

b) Teta slyšela sousedy, kteří si o nás povídali. (vv přívlastková); Teta slyšela, jak si o nás sousedé povídají. (vv předmětná); Teta slyšela sousedy, když si o nás povídali. (vv přís. časová); Teta slyšela sousedy, přestože si o nás povídali jen tiše. (vv přís. přípustková); V té chvíli Ota byl, jako by přišel z jiného světa. (vv přísudková); V té chvíli se mi zdálo, že Ota přichází z jiného světa. (vv podmětná)